

С о д е р ж а н і е.

Списокъ таблицъ и картъ (VIII).

Отъ редактора (IX).

Предисловіе проф. Д. Анучина (XI—XXIII).

Предисловіе автора (XXV—XXVI).

Введеніе (3—14).

Космогонія древности (1). — Изученіе первобытной исторіи въ средніе вѣка и въ эпоху Возрожденія (7). — Основаніе геологіи, палеонтологіи и археологіи, какъ точныхъ наукъ (12).

Часть I. Ледниковый періодъ.

Глава I.

Геологическія условія ледникового періода (17—62).

Природа современныхъ глетчеровъ (17). — Глетчеры ледниково-аго періода (26). — Европа (26). — Америка (37). — Азія (38). — Африка, Австралія и сопѣднія области (39). — Число ледниковыхъ періодовъ, сопровождаю-щія ихъ явленія и ихъ причины (39). — Долины первобытныхъ рѣкъ (48). — Вулканы (49). — Лёссовые отложения (51). — Причины ледниковыхъ періодовъ (57).

Глава II.

Растительный и животный міръ ледникового періода (63—121).

Флора ледникового періода (63). — Растительный міръ періодовъ оледенѣнія (63). — Флора тундры (64). — Флора степи (67).

Растительность между ледниковыхъ періодовъ (68). — Ледниковая ра-стительность Россіи (сост. И. В. Палибинъ; 76). — Фауна ледниково-аго періода (78). — Животный міръ періодовъ оледенѣнія (78). — Фауна тундры (78). — Фауна степи (95).

Фауна между ледниковыхъ періодовъ (105). — Фауна лѣса (105). — Пути переселенія фауны (109). — Американская фауна (112). — Австралійская фауна (119).

Человѣкъ древняго каменнаго вѣка.

Глава III.

Древній палеолитический періодъ (125—199).

а) Франція (125).

Шельская эпоха (125). — Ашельская эпоха (136). — Мустьерская эпоха (146).

б) Древне-палеолитический періодъ остальной Европы (162).

Бельгія (162). — Средняя Европа (167). — Южная Германия (173). — Австрия (174). — Россія (181). — Португалія, Испанія, Италія (184).

в) Древне-палеолитический періодъ во виѣвропейскихъ странахъ (188).

Африка (188). — Азія (192). — Америка (197).

Глава IV.

Новѣйшій палеолитический періодъ въ западной Европѣ (200—253).

Ориньякская эпоха (201). — Франція (201). — Испанія и Бельгія (207). — Италія (209). — Солютрейская эпоха (218). — Магдаленская эпоха (224). — Франція (224). — Испанія (241). — Бельгія и Англія (242). — Азильская эпоха (242). — Франція (242). — Испанія (252). — Англія (253).

Глава V.

Искусство новѣйшаго палеолитического періода западной Европы (254—297).

Происхожденіе искусства (254). — Раскраска тѣла и украшеніе его (258). — Скульптура и рѣзьба изъ кости и рога (259). — Рисунки на стѣнахъ пещеръ (270). — Франція (271). — Испанія (272). — Рисунки современныхъ первобытныхъ народовъ (291).

Глава VI.

Новѣйшій палеолитический періодъ въ средней и восточной Европѣ и въ другихъ частяхъ свѣта (298—376).

а) Новѣйшій палеолитический періодъ въ средней и восточной Европѣ (298).

Швейцарія (298). — Германія (314). — Австрія (334). — Пещеры долины Гадекерь (351). — Пещеры Киритейнь (352). — Пещеры Слупъ (354). — Пещеры Литтау (357). — Пещеры Штрамбергъ (357). — Польша и Россія (360).

б) Новѣйшій палеолитический періодъ во виѣвропейскихъ странахъ (366).

Африка (366). — Азія (368). — Америка (375).

Глава VII.

Первобытная хронология и древность человѣческаго рода (377—393).

Геологическая древность человѣка въ Европѣ (377). — Взгляды Пенка (379). — Взгляды Обермайера (384). — Продолжительность ледниковыхъ періодовъ (390).

Г л а в а VIII.

Человѣкъ четвертичнаго періода и его строеніе (палеантропологія; 394—441).

Франція (394).—Бельгія (399).—Англія (400).—Германія (402).—Австро-Венгрія (408).—Польша (409).—Америка (410).—Австралія (411).—Кро-маньонская раса (414).—Неандертальская раса (416).—Ископаемыя человѣкообразныя обезьяны (427).—Питекантропъ (429).—Атавизмъ (435).—Теоріи происхожденія человѣка (437).

Г л а в а IX.

Человѣкъ третичнаго періода и вопросъ объ эолитахъ (442—478).

Третичныя находки костей человѣка (442).—Эолиты (445).—Искусственные эолиты (468).—Критика теоріи эолитовъ (471).

Г л а в а X.

Психическая жизнь человѣка четвертичнаго періода (479—500).

Неандертальская раса (481).—Люди древняго палеолитического періода (485).—Погребеніе (487).—Религіозные танцы (496).—Заключеніе (499).

Дополненія къ первой части (501—508).

Часть II. Доисторическіе и ранніе историческіе періоды.

Г л а в а I.

Современный растительный и животный міръ (511—540).

Хронологія (511).—Дикорастущая флора (512).—Доисторической культуры растенія (517).—Фауна (526).—Домашнія животныя (529).

Г л а в а II.

Новѣйшій каменный вѣкъ въ Европѣ (541—598).

Ранній неолитический періодъ (541).—Средній неолитический періодъ (554).—Позднѣйшій неолитический періодъ (переходъ къ бронзовому вѣку; 574).

Г л а в а III.

Свайныя постройки (599—610).

Г л а в а IV.

Первобытная исторія Востока (611—635).

Месопотамія (612).—Египетъ (618).—Палестина и Сирія (625).—Троя (632).

Г л а в а V.

Бронзовый вѣкъ Европы и побережій Эгейскаго моря (636—660).

Европейскій бронзовый вѣкъ (637).—Эгейская культура (650).

Г л а в а VI.

До-историческій желѣзный вѣкъ Европы (661—679).

Гальштаттскій періодъ (662).—Ла-Тенскій періодъ (677).—Заключеніе (679).

Алфавитный указатель (681—687).

Списокъ таблицъ и картъ.

А. Таблицы.

	стр.
I. Остатки ископаемого человѣка „ <i>Homo diluvii testis</i> “ I. Шейхпера	9
II. Долина Лаутербруненъ, слѣва на заднемъ планѣ Юнгфрау (4165 метр.)	33
III. Ландшафтъ Большой Самоѣдской тундры	64
IV. Кустарниковая степь у Караджа-дагъ въ Малой Азіи	67
V. Геттингская брекчія у Иннсбрука	70
VI. Ископаемый ледъ на островѣ Большомъ Ляховѣ въ Ледовитомъ океанѣ	84
VII. Мамонтъ	88
VIII. Ископаемые слоны и махайродъ на водопоѣ	107
IXа. Максимиліанова пещера близъ Нейгауза на Пегницѣ	149
IXб. Максимиліапова пещера близъ Нейгауза на Пегницѣ	152
X. Ручные топоры (1—3) и орудія мустъерскаго типа (4—8) изъ нижняго горизонта пещеры Гуденуса въ Нижней Австрии	179
XI. Княжеская пещера (<i>Grotte du Prince</i>) близъ Ментоны на Ривьерѣ	186
XII. Мысъ Рась-эль-Кельбъ въ Сиріи	194
XIII. Раскрашенныя гальки изъ Масъ-д'Азиль	246
XIV. Статуэтки, изображающія человѣческія фигуры	260
XV. Рисунки животныхъ магдаленской эпохи	264
XVI. Рельефное изображеніе дикой лошади изъ пещеры Лоссель въ Дордони	284
XVII. Самка бизона	286
XVIII. Отдыхающій бизонъ	288
XIX. Рисунки бушменовъ на скалахъ	295
XX. Рисунки бушменовъ	296
XXI. Швейцербильдъ у Шаффгаузена во время раскопокъ	306
XXII. Костяныя и роговыя орудія изъ магдаленскихъ отложенийъ пещеры Гуденуса	342
XXIII. Предметы изъ могильника въ Брюниѣ	344
XXIV. Остатки череповъ изъ Крапины	408
XXV. а) Проекція профилей нижней челюсти ископаемаго и современнаго человѣка; b) проекція профилей челюстей ископаемаго человѣка и человѣкообразныхъ обезьянъ	425
XXVI. Эолиты изъ эоценовыхъ слоевъ Клермона	464
XXVII а. Экспериментально полученные эолиты изъ Манта	469
XXVII б. Австралийскія и тасманскія каменины орудія рядомъ съ третичными европейскими	475
XXVIII. Зубры Бѣловежской пущи	531
XXIX. Разрѣзъ датскихъ скопленій кухонныхъ остатковъ (<i>kökkenmøddinger</i>)	548
XXX. Аллея долменовъ (<i>Allée couverte des pierres plates</i>) въ Локмарьякѣ (Морбигань, Бретань) .	582
XXXI. Ряды долменовъ (<i>Champ du Menec</i>) у Карнака въ Бретани	586
XXXII. Англійскіе долmenы (<i>stonehenge</i>) у Салисбюри	588
XXXIII. Свайныя постройки Восточныхъ Альпъ	599
XXXIV. Свайная деревня Тупузелей въ Британской Новой Гвинеѣ	601
XXXV. Глиняные сосуды конца неолитическаго периода изъ Египта	622
XXXVI. Древне-египетская пластишка изъ шифера съ изображеніемъ охотничихъ сценъ	624
XXXVII. Средняя часть восточного отдѣла царскаго дворца въ Киоссѣ	653
XXXVIII. Раскрашенные галльштатскіе сосуды изъ Вюртемберга	670
XXXIX. Рисунки Галльштатскаго периода	672

В. Карты.

1. Распределеніе ледяного покрова въ альпийской области въ ледниковый периодъ	31
2. Европа во время ледникового периода	35
3. Долины древнихъ первичныхъ рѣкъ съверной Германіи	48
4. Геологическая исторія Скандинавіи со времени послѣдняго ледникового периода	541